

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΦΕΤΟΣ

Ο γιορτασμός της Ημέρας του Πατέρα από το Ελληνικό Κέντρο Πρόνοιας

ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ Η ΝΤΟΡΑ ΤΟΥΜΑΝΙΔΟΥ ΤΟΛΙΟΥ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος το Ελληνικό Κέντρο Πρόνοιας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής γιόρτασε την Ημέρα του Πατέρα με την καθιερωμένη εκδήλωση στο καπάμεστο Lemnos Club, που όπως πάντα πρόσφερε ένα νοστιμότατο γεύμα με τέλεια εξυπηρέτηση. Χρήη τελετάρχη τέλεσε άλλη μια φορά και όπως πάντα άψογα η κα Δήμητρα Μιχοπούλου, η οποία με σύντομη ομιλία της παρουσίασε την προσκεκλημένη ομιλήτρια, υποπόξενο κα Ντόρα Τουμανίδου Τόλιου, που επέλεξε σαν θέμα της ομιλίας της την όμορφη Λήμνο και την δημοσιεύουμε σήμερα για την ενημέρωση των αναγνωστών μας.

"Είμαι πολύ χαρούμενη που για μια ακόμη φορά βρίσκομαι εδώ κοντά σας να γιορτάσουμε με το Κέντρο Πρόνοιας - έστω και λίγο καθυστερημένα - τη γιορτή του πατέρα. Μια γιορτή που έχει πια καθιερωθεί σε όλα τα πλάτη του κόσμου και τιμά τον πατέρα, τον παπού, τους στηλοβάτες δηλαδή της οικογένειας και πολύ περισσότερο της ελληνικής οικογένειας που ανέκαθεν τιμούσε και σεβόταν τα αρσενικά μέλη της με ιδιαίτερη ζέση. Ο πατέρας αποτελούσε και αποτελεί το πρότυπο για τα παιδιά της οικογένειας, ο πατέρας θυσίαζε την ίδια την οικογένειά του όταν αναγκαζόταν να φύγει μακριά από την οικογενειακή εστία για να δουλέψει και να προσφέρει τα προς το ζειν στις δύσκολες οικονομικά εποχές, ο πατέρας προσέφερε τα πάντα στα παιδιά του προκειμένου αυτά να καταφέρουν να μορφωθούν και εξελιχθούν σε καταξιωμένους ανθρώπους. Ποιος πατέρας δεν έχει αισθανθεί περήφανος για τις επιτυχίες των παιδιών του και δεν έχει κλάψει και πονέσει στις αποτυχίες τους; Ο πατέρας λοιπόν γιορτάζει μια φορά τον χρόνο συμβολικά αλλά τον τιμούν καθημερινά στην οικογένειά του. Με την ευτυχή όμως αυτή συγκυρία του εορτασμού της γιορτής του πατέρα ακόμη μια χρονιά στο ανανεωμένο Κλαμπ των Λημνίων και σε συνδυασμό με την επέτειο που πλησιάζει στις 8 Οκτωβρίου των 99 χρόνων από την Ανεξαρτησία της Λήμνου οποία έλαβε χώρα στις 8 Οκτωβρίου 1912 θα ήθελα να αναφερθώ για λίγο σε αυτό το πανέμορφο νησί και την ιστορική του σημασία.

Η Λήμνος είναι το όγδοο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας με έκταση 476 τετραγωνικά χιλιόμετρα και το τέταρτο σε μήκος ακτών (260 χιλιόμετρα). Βρίσκεται στο βόρειο Αιγαίο, στο Θρακικό πέλαγος, ανάμεσα στο Άγιο Όρος, τη Σαμοθράκη, την Ίμβρο και τη Λέσβο. Μαζί με τον Άγιο Ευστράτιο αποτελούν την επαρχία Λήμνου του νομού Λέσβου. Προπεύονσα και κύριο λιμάνι της Λήμνου είναι η Μύρινα, που πήρε το όνομα της γυναίκας του πρώτου βασιλιά του νησιού, του Θόαντα. Ως το 1955 η Μύρινα ονομαζόταν Κάστρο, ονομασία που επικράτησε κατά την βυζαντινή περίοδο και άτυπα ακόμα έτσι αποκαλείται από τους παλιότερους Λημνίους. Η ιστορία της Λήμνου ξεκινά από την προϊστορική αρχαιότητα.

Αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν φέρει στο φως ευρήματα που αποκαλύπτουν την

υπαρξη πρώιμου πολιτισμού στο νησί από την τέταρτη χιλιετία π.Χ.. στην Πολίχνη που ιδρύθηκε την 4η χιλιετία π.χ και εξελίχθηκε σε οχυρωμένη πολιτεία με αστική δομή και σημαντικό πολιτισμό. Η θέση του νησιού στο κέντρο του Βορείου Αιγαίου απέναντι από τα Στενά των Δαρδανελίων καθόρισε την ιστορική του πορεία. Οι αρχαίοι Έλληνες τη θεωρούσαν ως το ιερό νησί του Ηφαίστου του θεού της φωτιάς και της μεταλλουργίας. Στα κλασσικά χρόνια η Λήμνος κατακτήθηκε από τους Πέρσες (512 π.Χ.) αλλά το 510 π.Χ. περιήλθε στα χέρια των Αθηναίων και από τα μέσα του 5ου αιώνα εγκαταστάθηκε στη Λήμνο πλήθος Αθηναίων κληρούχων καθώς και αθηναϊκή φρουρά. Η αθηναϊκή επικυριαρχία στη Λήμνο, αν και με το πέρας των αιώνων μειωνόταν, εξακολούθησε να διατηρείται μέχρι το τέλος του κλασσικού κόσμου.

Κατά τον 4ο και 3ο αιώνα το νησί δέχτηκε δεκάδες επιδρομές. Το 356 λεηλατείται από στόλο Ροδίων, Χίων και Βυζαντινών. Το 351 καταλαμβάνεται και από τους Μακεδόνες του Φιλίππου Β', οι οποίοι αιχμαλώτισαν και κληρούχους, αλλά το 346 επιστρέφει στους Αθηναίους. Στη συνέχεια, η Λήμνος πέρασε από πολλά δύσκολα χρόνια, την καταλαμβάνουν διαδοχικά οι Αθηναίοι (301), οι Μακεδόνες (294), ο βασιλιάς της Θράκης Λυσίμαχος (285), ο οποίος κυβέρνησε τυραννικά και ο Σέλευκος Α' Νικάτωρ της Συρίας (281) τον οποίο, όπως και το διάδοχό του Αντίοχο Α', οι Λήμνιοι υποδέχθηκαν με ανακούφιση και ανήγειραν ναούς προς τιμήν τους. Οι Μα-

κεδόνες το 266 κυριαρχούν το νησί ενώ το 196 οι Ρωμαίοι κυριαρχούν στον ελληνικό χώρο και κηρύσσουν τη Λήμνο ελεύθερη να εφαρμόζει τους δικούς της νόμους, αλλά με την υποχρέωση να δεχτεί ρωμαϊκή φρουρά. Το 188 την παραχωρούν πάλι στους Μακεδόνες. Τελικά, το 166 παραχωρούν τη διοίκησή της στους Αθηναίους, η οποία διαρκεί ως τα τέλη του 2ου αιώνα μ.Χ., οπότε ο αυτοκράτορας Σεπτίμιος Σεβήρος την κηρύσσει αυτοδιοίκητη.

Με τη ρωμαϊκή κατάκτηση η Λήμνος γνώρισε μια περίοδο ηρεμίας και πολιτιστικής ανόδου, με αποκορύφωμα την εμφάνιση της οικογένειας των σοφιστών, ρητόρων και διδασκάλων. Μετά από την ήρεμη περίοδο που γνώρισε το νησί με την κατάκτησή του από τους Ρωμαίους (166 π.Χ.) πέρασε στους Βυζαντινούς που χρησιμοποιούσαν το νησί σα ναυπηγείο, όπου έφτιαχναν και διατηρούσαν πλοία για το στόλο τους. Η Βυζαντινή κυριαρχία διακόπηκε πολλές φορές από τους Σαρακηνούς, τους Ενετούς, και τους Γενουάτες. Οι κάτοικοι της Λήμνου αντιστάθηκαν σθεναρά στις επιθέσεις των Τούρκων, με αποκορύφωμα τη μάχη του Κότσινα και τα ηρωικά κατορθώματα της Μαρούλας το 1475, όπου σαν μία άλλη "Ιωάννα της Λωρραίνης" με το σπαθί του νεκρού πατέρα της εμφύχωσε τα παλικάρια της Λήμνου και τους Βενετσιάνους Ιππότες, οδηγώντας τους στη νίκη, με αποτέλεσμα να μην κατακτηθούν ποτέ από τους Τούρκους, στους οποίους το νησί τελικά παραχωρήθηκε από τους Βενετούς το 1479.

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας

το νησί περνάει σε παρακμή. Το 1770 μετά την αποτυχία κατάληψης του νησιού από τα ρωσικά στρατεύματα, και το μένος που εκδήλωσαν οι Τούρκοι ανάγκασε πολλούς κατοίκους να το εγκαταλείψουν. Η επανάσταση του 1821 βρίσκει πολλούς Λημνίους να αγωνίζονται για την απελευθέρωση της χώρας, προσφέροντας πλοία και προσωπικό αγώνα, αλλά το ίδιο το νησί λόγω της θέσης του κοντά στην Πόλη, δεν επαναστατεί.

Η απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό ήρθε στις 8 Οκτωβρίου 1912 από τον ελληνικό στόλο με επικεφαλής το Ναύαρχο Κουντουριώτη που δημιούργησε στο νησί ναύσταθμο για να ελέγχει τα Στενά. Ο Ναύαρχος Κουντουριώτης κατάφερε να ελευθερώσει το νησί της Λήμνου. Η κίνηση αυτή θα σημάνει το τέλος της τουρκικής κυριαρχίας στο Αιγαίο και την απαρχή του Λυτρωτικού Αγώνα για τη Βόρεια Ελλάδα. Η έγκαιρη κατάληψη της Λήμνου από τον ελληνικό στόλο βοήθησε αποφασιστικά στην γρήγορη προώθηση του ελληνικού στρατού στο μακεδονικό μέτωπο και στην έγκαιρη απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης πριν από τους Βούλγαρους. Ήταν ξεκάθαρο ότι η διαμάχη στο Αιγαίο θα κρινόταν υπέρ εκείνου που θα έλεγχε τα Στενά. Αν οι Τούρκοι είχαν προβλέψει να οχυρώσουν τη Λήμνο θα ναυμαχούσαν με πολύ καλύτερες προϋποθέσεις. Κατά συνέπεια, η απώλεια της Λήμνου στην αρχή των βαλκανικών πολέμων στοίχισε στους Τούρκους μια σύντομη στρατιωτική ήττα και επομένως την αδυναμία αξιοπρεπούς διαπραγματεύσεως.

Στις 31 Οκτωβρίου 1918, στο Μούδρο συνολογήθηκε μεταξύ των Συμμαχικών δυνάμεων και της Τουρκίας, συνθήκη ανακωχής, που σήμανε ουσιαστικά τη λήξη του αιματηρού πολέμου.

Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος έφερε στη Λήμνο τη γερμανική κατοχή μέχρι τις 16 Οκτωβρίου 1944. Η μεταπολεμική περίοδος όμως με τις πολύ δυσκολες συνθήκες διαβίωσης προκάλεσαν μαζική μετανάστευση τόσο προς το εσωτερικό της χώρας, όσο και προς το εξωτερικό κυρίως προς Αυστραλία, Γερμανία, Η.Π.Α., Νότια Αφρική και Καναδά. Έτσι ο πληθυσμός του νησιού άρχισε να φθίνει. Χαρακτηριστικά το 1951 απογράφηκαν 24.018 κάτοικοι, το 2001 η Λήμνος είχε 18.000 κατοίκους ενώ σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο αριθμός των κατοίκων ανέρχεται σε 17.000.

Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος έφερε στη Λήμνο τη γερμανική κατοχή μέχρι τις 16 Οκτωβρίου 1944. Μετά τον εμφύλιο πόλεμο η Λήμνος έγινε τόπος εξορίας και οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης στο νησί προκάλεσαν μαζική μετανάστευση τόσο προς το εσωτερικό της χώρας, όσο και προς το εξωτερικό κυρίως προς Αυστραλία, Η.Π.Α. Νότια Αφρική και Καναδά.

Συγχαρητήρια αξίζουν στο Κέντρο Πρόνοιας με διευθυντή τον δραστήριο κ. Στυλιανό Μαγδαλόπουλο, στην τελετάρχη της εκδήλωσης κα Δήμητρα Μιχοπούλου για την προσφορά της σε κάθε φιλανθρωπική προσπάθεια και στην υποπόξενο κα Ντόρα Τουμανίδου Τόλιου που δεν χάνει ευκαιρία για να βρεθεί κοντά στην παροικία.